గడియారం ప్రణయం

అనిసెట్టి సుబ్బారావు

అతడొక పెద్ద గడియారం. తన ప్రాముఖ్యతను, తాను ఆక్రమిస్తున్న అత్యున్నత పదవిని, గ్రహించినవాడు. ఆ నగరంలో అన్నిటికన్న ఎత్తైన ఒక మహా భవనంపై అందరికీ కనిపించే విధంగా స్థాపించబడిన అతడు ప్రతి ఉదయం సూర్యాభివందనం చెయ్యడంలో ప్రథముడు. అతని కన్ని వైపులా బహు సుందర స్వరూపాలున్నాయి. చుట్టూవున్న జన సమ్మర్దాన్ని చూస్తూ తన కర్తవ్య పథాన్ని విస్మరించే కోరికైనా అతని కెన్నడూ కలుగలేదు. అతనికి సెకండ్ హాండ్ లేదని గాని, జీవితంలో ఎన్నడూ ఒక్క క్షణమాత్రమైనా ఆలస్యం చేసి గాని, వేగంగా నడిచి గాని ఎరుగడు.

ఆ గడియారానికున్న స్నేహితుడు ఒక్కడే. ఆ భవనంలోనే ఉంటూ అల్లరి చిల్లరిగా తిరిగే ఒక వదరుబోతు పిచ్చుక. ఆ పిచ్చుక గడియారం చేతులమీద గంతులువేస్తూ 'ట్వీట్; ట్వీట్' మంటూ రోజంతా సరదాగా కథలు చెప్తూ ఉంటుంది. చాలావరకు ఆ కథలన్నీ సత్యదూరమైనవే. కాలాన్ని కొలవడం కష్టతరమైన కార్యం గనక గడియారం ఎప్పుడూ వివేకంతో మౌనం అవలంబిస్తుంది. అది గంటకొకసారి తప్ప పలకదు. ఆ పలుకులో మాత్రం పరమసత్యం ఇమిడివుంటుంది. అతని గాఢ గంభీర స్వరం ఇంతకాలం గడిచిపోయిందని, మళ్ళీ అది తిరిగి రాదని, ప్రతివారికీ ప్రకటిస్తుంది. కాని. దీన్ని గురించి ఎన్నడూ విచారించలేదు. గతించిన కాలంకంటె రానున్న కాలమే మంచిదని అతనికి తెలుసు.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు గడియారం ప్రేమలో పడింది. ఇది చిన్నదైన విషయం గాదు; ఎందుచేతనంటే, గడియారానికి –ఇనుముతో చేసినదే అయినా– ఒక హృదయం వుంది. తన మిత్రునిలో వచ్చిన మార్పును గుర్తించి పిచ్చుక విస్మయంతో సంతోషించింది. గడియారం ఎంత మౌనవ్రతుడైనా చాలా మంచివాడని పిచ్చుకకు తెలుసు.

ఆ పట్నంలోనే వయసులోవున్న ఒక చక్కని అమ్మాయి నివసిస్తూవుంది. ప్రతి ఉదయం తన పనిలోకి వెళ్లేటప్పుడు దారులో దగ్గరకి రాగానే తలయెత్తి గడియారం వంక చూసేది. నవ్వేది. ఆ మిత్రుద్దరికీ గోపురంతటిలోనూ ఆదొక్కటే ఆనందమయక్షణం. సంతోషం పట్టలేక ఎగురుతూ కిలకిలలు పెడుతూ గాలిలో మొగ్గలు వేసేది పిచ్చుక. గడియారం వదనంమాత్రం బయటికి ఎంతో నిశ్చలంగా ఏమీ పట్టనట్లు వున్నా, అతని ఇనుపగుండె కొట్టుకొనేది. అంతేగాదు. తాను ఆ అమ్మాయి నవ్వుకే అలా చలించిపోయిన విషయం ఎవరైనా గమనిస్తారేమో అని గడియారం అటూ యిటూ బెదురుగా పరికించడాన్ని, నిశిత దృష్టిగల

ఏ బాటసారైనా గ్రహించగలడు. అతడు తన ప్రేమను తానే సిగ్గుపడ్డాడు. తానెంత గాఢమైన ప్రేమకు వశమయ్యాడు! గడియారాలకు కాళ్ళు, తల వుండవు గాని, లేకపోతే అతడు ఆపాదమస్తకం ప్రేమలో మునిగిపోయాడని చెప్పవచ్చు. ఆ అమ్మాయి నవయౌవనవతి, అద్భుత లావణ్యవతి. ఆ పిచ్చుక కూడా ఆ అమ్మాయిని చూచిన తక్షణం ప్రేమించి వుండేదేమోగాని, ప్రణయం ఎంత అద్భుతంగా వున్నా, అంతకంటె అద్భుతమైన స్నేహానికి అది విఘాతం కలిగించకూడదని గ్రహించింది. కనీసం, యిలాంటి ప్రణయ కలాపాలలో తనకు అపారమైన అనుభవంవుంది. కనుక ఈ విషయంలో స్నేహితునికి తన సలహాలైనా ఇచ్చివుండేది. కాని, తన మిత్రునికి సలహాలు తీసుకోవడమంటేనే అయిష్టం. అతడెన్నడూ తన ప్రేమభావాన్ని వ్యక్తంచేసేవిధంగా తన చేతులు కంపించనివ్వలేదు; తనహృదయాన్ని అవగాహన చేసుకొన్న సహచరునికికూడా తన మనోగతాభిప్రాయాలను వెల్లడి చెయ్యలేదు. స్వాభిమానం శృతిమించితే ఇలానే జరుగుతుంది.

ఒకనాటి ఉదయం ఆ అమ్మాయి పనిలోకి వెళ్ళడం ఆలస్యమైంది. గడియారం వంక చూడగానే ఆమె చిరునవ్వు ఆశ్చర్యంగా మారింది. ఆశ్చర్యం బాధగా పరిణమించింది. ఆలస్యం కావడం ఆమె కిష్టంలేదు. అంతకు ముందెన్నడూ ఆమె జాగుచెయ్యలేదు. ఆనాటిఉదయం అంత ఆలస్యం ఎందుకయిందో ఆమె కసలే అర్థం కాలేదు. ఒక్కనిముషం వ్యవధి యివ్వకూడదా అన్నట్లు ఆమె కళ్ళు చూశాయి! ఒకే ఒక్క నిముషం చాలు: సరిగ్గా సమయానికి చేరుకుంటాను.

పిచ్చుక ఆ భవనం పైభాగంనుండి రెక్క లల్లార్చుతూ వచ్చి గడియారం చుట్టూ 'ట్వీట్', 'ట్వీట్' మంటూ తిరిగింది.

"ఆగు! ఒక్క నిముషం సేపాగు! నువ్వామెను ప్రేమించావని ఆమె గ్రహిస్తుంది! నీ దగ్గర లెక్కకు మించిన నిముషాలున్నాయిగదా; అందులో ఆమెకోసం ఒక్క నిముషం అర్పించవు!"

గడియారం మాట్లాడలేదు. ఎన్నడూ క్రమం తప్పని గడియారమని తనకున్న పరువు ప్రతిష్ఠలు భంగమౌతాయని అతనికి భయంపుట్టింది. అయితే కొంచెంసేపు, కొన్ని క్షణాలపాటు, ఆ అమ్మాయికోసం ఆలస్యం చెయ్యడం తనకూ ఇష్టమే.

ఆ అమ్మాయి కళ్ళు సౌందర్యంతో ధగ ధగ లాడుతున్నాయి. ఆమె అర్థిస్తే తిరస్కరించడం అసాధ్యమే కాని, తాను ఆలస్యం చెయ్యకుండా తమాయించు కున్నాడు.

ఆ అమ్మాయి ఆదుర్దాతో పరుగెత్తనారంభించింది. కోపంతో పిచ్చుక గొడవచేసింది.

"అంతా స్వార్థపరత్వం; నువ్వొక జంతువువి."

"అరగంట" అని మోగి, వేళ మిన్నగా అయిందనే విషాదం పట్టానికి ప్రకటించాడు అతడు.

"అరగంటేమిటి!" అని కేకపెట్టింది పిచ్చుక.

ప్రొద్దెక్కిన కొంతసేపటికి తాను నాలుగు నిముషాలు వేగంగా నడుస్తున్నట్టు

గ్రహించి గడియారానికి భయభ్రాంతులు కలిగాయి. అదెలా సంభవమైంది? తన హృదయం ప్రణయజ్వాలాకీల లంటుకుని అతి వేగంగా స్పందించివుండాలి! అయితే తన ప్రేయసి ఆలస్యానికి బాధ్యత తానేనన్న మాట; కాని తన ప్రతిష్ఠ పోతుందేమోనన్న భయంలో ఆమెతో సహకరించడానికి తానే నిరాకరించాడు. ఎంత అహంకారంతో ఎంత అవివేకంగా ప్రవర్తించాను, అన్న బాధతో తనను తానే అసహ్యించుకున్నాడు.

జరుగనున్నదంతా గ్రహించింది పిచ్చుక. మూలలో కూర్చుని తనలో తాను నవ్వుకుంది. ఆ చిన్ని పిచ్చుకలో ద్వేషంవల్ల సంతృప్తి నిండింది.

గడియారం తన విషాదస్థితిని గురించి ఒక్కమాట కూడా స్నేహితునితో అనలేదు. తన స్థితిని స్వయంగా తానే చక్కబరుచుకోగలననే ధీమా వివేచనాశక్తి ఉన్నాయేమో? అసలు మోహానికి లొంగడానికే వీలులేనంత వివేచనాశక్తి ఉందేమో!

"రేపు ఆమెకు ఆ నాలుగు నిమిషాల కాలాన్ని అర్పించేస్తే ఆమె సంతోషిస్తుంది", అని నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఇది గడియారం చేసిన రెండవ తప్పు. ప్రేమకు [illegible] లెక్కచూడటం గిట్టదని అతనికి తెలియదు. ప్రేమాన్వితులైనవారు తామెంత త్యాగంచేసినా అది తాము స్వీకరించిన దాని కన్నా ఘనం కాదని అతనర్థం చేసుకోలేదు.

మరునాటి ఉదయం సూర్యోదయం కన్పించలేదు. ఆకాశం మేఘావృతమై వానజల్లు పడుతోంది. తాను సక్రమంగా నడవటంలేదని ఇతరులు గుర్తించడానికి వీలులేని సమయం ఇది. తన హృదయంలోని అగాధప్రేమను ప్రియురాలికి ప్రదర్శించాలి. పొరపాటున తాను ఆ అమ్మాయి వద్దపుచ్చుకున్న ఆ నాలుగు నిమిషాలు తిరిగి అప్పగించాలి. కచ్చితంగా నాలుగు నిమిషాల ఆలస్యం కనబరుస్తూ ఆమె కోసం ఓపికపట్టి ఎదురు చూస్తున్నాడు. వానజల్లు గిట్టకపోవడంవల్ల పిచ్చుక చూరులోనే ముడుచుకునివుంది. ఆ అమ్మాయి తోటలోనికి రాగానే గడియారం ఆమె కోసం ఒక చిన్న చిరునవ్వు నవ్వింది. అపరాధం చేశామేమో అన్న భావం కలిగినప్పుడు ప్రేమికుల హృదయాలు మరింత ఆర్ద్రమౌతాయి. ఆ అమ్మాయి తలయెత్తి అయినా చూడలేదు. హుటాహుటిని వీధిలోనుంచి నడిచిపోయింది. చూరుకింద ఏదో అల్లలాడిన శబ్దం వినిపించింది; బహుశా పిచ్చుక వేళాకోళంగా నవ్వుతూందేమో! గడియారం ఆగ్రహంతో ఉక్కిరిబిక్కిరై కసురుకున్నది. తాను, మహోన్నత పదవిలో ఉన్న తను ఒక త్యాగం చేసింది. కాని, దాన్ని గుర్తించేవారైనా లేక వ్యర్థమైపోయింది. అసలా త్యాగమే అనవసరమైనదేమో, అని తన అంతరాంతరాలలో అనుమానం కలిగింది.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. ఎండలు కాచినై. మంచులు కమ్మినై. ఆ అమ్మాయి ప్రతిరోజూ తోటలోనుంచి వెళుతూనే వుంది గాని గడియారంవంక కన్నెత్తి అయినా చూడడంలేదు. కనీసం ఒక చిరునవ్వయినా విసరడంలేదు. ఆమె నిర్లక్ష్యం గడియారం హృదయంలో ప్రళయం రేపింది; కాని అతడు తన ప్రాణస్నేహితుడైన పిచ్చుకతో కూడా తన బాధనుగూర్చి మాట్లాడలేదు. అసలు

ఆ బాధకు కారణం దుర్భరమైన ప్రేమో, దెబ్బతిన్న అహంకారమో ఎవ్వరికీ అర్థం గాలేదు.

పిచ్చుకగూడా చాలా బాధపడింది. తన ప్రాణమిత్రుని కెలా సహాయం చెయ్యాలో దానికి తోచలేదు.

అప్పుడప్పుడూ అది అమ్మాయి తల మీదుగా ఎగిరి, అనేక శబ్దాలుచేసి, గడియారంవైపు ఆమె దృష్టిని మరల్చ డానికి ఎంతో ప్రయత్నించేది. కాని పిచ్చుక ఉద్దేశమేమిటో, అమ్మాయి కర్థం కాలేదు. ఆకతాయి తనంగా ఎగురుతూం దనుకుని, ఆనందంగా చెయ్యి ఊపుతూ వెళ్ళిపోయేది.

ప్రేమ విచిత్రమైంది! అది గడియారపు ఉన్నతస్థానాన్ని లెక్కచెయ్యక పోగా, ప్రతినిత్యం అతని హృదయాన్ని వేధించసాగింది. అతని కర్తవ్య నిర్వహణకు గూడా అది ఆటంకంగా తయారైంది. ఐనా అతడు తన మిత్రుని సహాయ సహకారాలను మాత్రం అపేక్షించలేదు. ఈ వేదన భరించలేక, ఆఖరికొకరోజున అతడొక నిర్ణయానికివచ్చి, ఆమెకోసం తన పదవినీ, ప్రఖ్యాతినీ, తన సర్వాన్నిగూడా త్యాగం చెయ్యడానికి, ఆమె మీద తనకున్న అపారప్రేమను రుజువు చెయ్య డానికి సిద్ధమైనాడు. ఆగిపోయాడు. ప్రజలందరూ ఆశ్చర్య చకితులైనారు. పిచ్చుకమాత్రం, మొదట్లో తను ఒక్క నిమిషం బాగుచెయ్యమని సలహా ఇస్తే వినకపోవడంవల్లగదా ఇప్పుడీ పరిస్థితి వచ్చిందని మనస్సు కష్టపెట్టుకుంది. గడియారాన్ని బాగుచెయ్యడానికి ఇద్దరు యంత్ర నిపుణులు పూనుకున్నారు కాని వారికేలోపమూ కనిపించలేదు.

"ఎంత విచిత్రం! ఇది ఎందుకాగి పోయి వుంటుంది?" అని వారు ఆశ్చర్య పోయారు.

హృదయమనేదాన్ని అర్థం చేసు కోవడం అంతసులభం అనుకున్నారు గామాలు!

మరునాటి ఉదయం గడియారం మళ్లీ పని ప్రారంభించాడు. ఈసారి తప్ప కుండా విజయం సాధిస్తానను కున్నాడు. కాని ప్రణయం కర్కశమైనదికాదని, ఘనమైన త్యాగాలు కోరదని అతడు తెలుసుకోలేదు. రెండు జీవితాలను కలిపి సుఖప్రదం, సౌందర్యమయం చెయ్య డాని కవసరమైన ఆర్ద్రతను, అహంకార రాహిత్యాన్ని మాత్రమే ప్రణయం ఆశిస్తుంది. అతడది గ్రహించలేదు.

ఆ ఉదయాన్నే ఎప్పటిలాగా ఆ అమ్మాయి ఆ త్రోవను వెళ్ళింది. కాని తలయెత్తిచూచి చిరునవ్వు నవ్వలేదు. ఒక ముచ్చటైన చేతిగడియారం ఆమె ముంజేతిమీద మెరుస్తూ వుంది. ఎంతో కాలంనుండి తన కభిమానిగా వున్న ఆ పెద్ద పాత గడియారం మీద ఎన్నడూ చూపనంత ఆప్యాయతతో ఆమె తన చిన్న గడియారాన్ని చూసుకుంటూ వుంది.

"ఓ తెలివిగల పెద్దమనిషీ! ఇప్పుడు చూశావా, నీ అవివేకం నిన్నే స్థితికి తెచ్చిందో!" అన్నది పిచ్చుక. మనస్సు కలతపడటంవల్ల అది మర్యాదగూడా మరచిపోయి, "ఓ దద్దమ్మా! తెలివి తక్కువ దద్దమ్మా!" అని తిట్టిపోసింది.

"అరగంట!" అంటూ నిట్టూర్చాడు గడియారం. కాలం అరగంట గడిచిందని పట్నానికి చేసిన ప్రకటన అది.